

bord fra Echternach og Gotthard fra Hildesheim. Inden vi går videre, kan vi kort sammenholde Seem-relikvierne med relikvieskatten i Gumlösa i Skåne. Dokumentet om kirkens indvielse 1191 er udgivet af Langebek i *Scriptors Rerum Danicarum V*, 377-379. Absalon indviede kirken med bistand af to andre biskoper. Kirkens grundlægger Thrugot Ketilsen havde samlet relikvierne, som var ikke færre end 90, sikkert en sjældent fyldigt samling til en landsbykirke. Den var også alsidig, med en del relikvier fra det hellige land, med franske og engelske og tyske relikvier, og et enkelt dansk, Margrethe fra Roskilde. Seem-samlingen er meget mindre, og den eensartede indpakning tyder på, at den ikke er samlet mange steder fra, men erhvervet på een gang, eller i to omgange: 1) Gereon, 2) alle de andre. Hvor kan erhvervelsen være sket? Nogle af relikvierne peger mod Hildesheim.

I H. Grotefends *Zeitrechnung des deutschen Mittelalters I-II*, 1891-93 finder vi kalenderen for Hildesheim stift med de helgener man i middelalderens slutning dyrkede der. Vi genfinder vore Seem-helgener, undtagen Willibrord. Det er da ikke sandsynligt, at man i Hildesheim har haft noget Willibrord-relikvie at dele ud af. Vi prøver Köln-kalenderen: i Köln dyrkede man ikke Godehardus og ikke Cantiani. Vi går de andre kalendere igennem -: alle de nordiske falder bort, også Utrecht og de fleste tyske, f.eks. Lübeck og Magdeburg: de mangler enten Willibrord eller Godehardus eller Cantiani. Men navnene fra Seem findes alle 13 i følgende stifts-kalendere: Minden, Paderborn, Bremen, Hamburg. (Hamburg hørte til Bremen stift, men havde i middelalderens slutning sin egen kalender).

I en af disse domkirker eller måske i et velforsynet kloster i disse stifter formoder jeg at Seem-relikvierne er erhvervet. Muligvis er Gereon erhvervet for sig selv, og det kan være sket uden for området.

I alle tilfælde tyder relikvieskatten på en kulturel forbindelse mellem det nordvesttyske område og Seem.

Analyse af tekstilmaterialet fra Seem-relikvierne

Af Else Østergård

Materialet bestod af en række større og mindre stykker (se fig. 7 i J. Vellev's artikel foran), hvoraf flere sikkert oprindeligt har tilhørt samme vævning. Det drejer sig om det rød/brune silkestof, hvor blot det største stykke er beskrevet.

Grøn/blåt stof

Mål: 12 x 8 cm
Vævning: lærredsvævet
Trådtæthed: ca. 38 ufarvede Z-spundne silke-tråde x ca. 17 blå/grønne tråde pr. cm.

Sandsynligvis er den blå/grønne tråd af silke og forarbejdet som tilfældet er med uld - kartet og spundet.

Vævningen har ingen ægkanter.

Rødbrunt stof

Mål: 12 x 10 cm
Vævning: lærredsvævet
Trådtæthed: ca. 33 uspundne silke-tråde x ca. 44 Z-spundne silke-tråde pr. cm.

Vævningen har ingen ægkanter.

Lyserødt stof

Mål: ca. 4 x 2,5 cm.
Vævning: lærredsvævet.
Trådtæthed: ca. 36 uspundne silke-tråde x ca. 40 uspundne silke-tråde pr. cm.

Vævningen har ægkant langs fragmentets ene side.

Gult silkestof

Mål: 2 x 4 cm
Vævning: samitum 6-bindig
Kæde forhold: 1 bindekæde - 1 fyldekæde
materiale: hvid Z-spundet tråd (sandsynligvis silke)
trådtæthed: ca. 55 tråde pr. cm
Skudforhold: 2 sæt skudtråde
materiale: gul uspundet silketråd
trådtæthed: ca. 54 tråde pr. cm i hver af de to sæt skud.

Hvidt hørstof

Mål: fragmentarisk
Vævning: lærredsvævet
Trådtæthed: ca. 26 Z-spundne hørtråde x ca. 22 Z-spundne hørtråde pr. cm.

Vævningen har ingen ægkanter.

Gul silketråd

2 trådet S-tvundet.

Målene på fragmenterne er angivet med den formodede kæderetning nævnt først og skudretningen sidst.

Det samme gælder angivelse af trådtæthed. Det formodede antal kæde- og skudtråde er angivet først, derefter antal skudtråde pr. cm.

Den blå/grønne tråd fra det grøn/blå stof og den hvide kæde- og skudtråd fra det gule samitum-vævede silkestof har fået betegnelsen sandsynligvis silke.

Fiberidentifikationen kan gøres 100% sikker, men kræver en udvidet mikroskopisk undersøgelse af fibrene. En sådan undersøgelse kan foretages på Nationalmuseets Konserveringsanstalt, men er kostbar. Det samme gør sig gældende med en kromatografisk undersøgelse af plantefarverne på fibrene.

Det gule silkestof

hører til i en gruppe vævninger, der teknisk betegnes »skudkipper på to kæder« eller Samitum (af græsk Hexamitum, d.v.s. seks tråde eller noget, der løfter tråde - i væveterminologien forstået som sølskaft), en benævnelse, som er kendt fra middelalderlige inventarier.

Denne væveteknik har sandsynligvis udviklet sig i det sassanidiske Persien et par århundrede e.Kr. og var endnu i 1100-årene den fremherskende teknik i silkevæverierne i Byzans og i landene omkring Middelhavet.

Silkestoffet har Z-spundet kæde- og skudtråde, hvilket er karakteristisk for nær-orientalske silketøjer. Tilsvarende vævningstyper er fundet i Peder Vognsen og Absalons grave.

Skudkipper på to kæder bygger på et treskaft-system, hvor hver side af stoffet har sine tre skaft - tilsammen seks - ordnet således, at eet skaft fra retsiden og eet fra vrangsiden følges ad. Kæde- og skudtråde er opdelt i to systemer, det ene system eller sæt af kæde- og skudtråde kaldes bindekæde. Det andet mere sekundære sæt (kaldet fyldekæde), ligger delvis skjult inde i vævningen, hvor dets primære opgave er at give styrke og tyngde i det vævede stof.

Fyldekæden eller inderkæden, som den også kaldes, har desuden en mønsterdannende funktion, idet den bevirker, at skudtrådene får en længere flottering over stoffet, hvilket vil sige, at det vævede stof fremtræder glinsende blankt.

Vævningen har mindst to serier af skudtråde og et mønster dannes ved at de to sæt skudtråde bytter plads - alternerer.

Det gule stof er umønstret.